

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****BEŞİR KONU BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2018/15128
Karar Tarihi : 13/4/2021

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : M. Emin KUZ
Rıdvan GÜLEÇ
Yıldız SEFERİNOĞLU
Basri BAĞCI
Raportör : Ayhan KILIÇ
Başvurucu : Beşir KONU
Vekili : Av. Can YEŞİLOVA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, çalınan araca ilişkin olarak motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyetinin devam ettirilmesi ve vergi tahakkuk ettirilmesi nedeniyle bazı anayasal hakların ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/5/2018 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilemez olduğu hususunda oybirliği sağlanamaması nedeniyle kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

6. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 1977 doğumlu olup Mersin'de ikamet etmektedir.

9. Başvurucu, başvuru formunda 33 ET 296 plakalı 2011 model Hyundai Accent marka aracın maliki olduğunu, aracın 10/7/2012 tarihinde dolandırıcılık suçu ile çalındığını ve bu durumun Mersin 3. Ağır Ceza Mahkemesinin E.2014/229, K.2014/439 sayılı kararıyla sabit olduğunu ileri sürmüştür. Başvurucu, aracın trafik sicilinden terkinini için 3/2/2017 tarihinde Mersin Trafik Tescil Şube Müdürlüğüne yaptığı müracaatın reddi üzerine Mersin 2. İdare Mahkemesine (İdare Mahkemesi) açtığı dava sonucunda anılan ret işleminin 10/9/2017 tarihli kararlarla iptal edildiğini ancak bu kararın Konya Bölge İdare Mahkemesi 5. İdari Dava Dairesinin (Bölge İdare Mahkemesi) 27/2/2018 tarihli kararıyla kaldırılarak davanın kesin olarak reddedildiğini ifade etmiştir.

10. Başvuru formunun bireysel başvuru kapsamındaki haklardan hangisinin ihlal edildiğinin açıklandığı bölümünde başvuru, çalınan aracın durumunun Bölge İdare Mahkemesinin gerekçesine göre 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 43. maddesine uymadığını belirtmiş; bu maddenin amacının zilyetliği kaybedilen araçların vergisinin ödenmemesini sağlamak olduğunu ifade etmiştir. Başvuru formunun anılan bölümünde başvuru 5-6 yıldır kullanmadığı aracın vergisini ödemek zorunda bırakıldığını ileri sürmüş ancak ne kadar vergi ödediğini açıklamadığı gibi vergiye ilişkin tahakkuk belgeleri ile ödeme makbuzlarını da başvuru formuna eklememiştir. Başvurucu; kararın Anayasa ve başkaca hiçbir hukuk normunca kabul edilmesinin mümkün olmadığını, Anayasa'nın Başlangıç kısmına, 5., 10. ve 73. maddeleri ile sosyal adalet ilkesine aykır olduğunu belirtmiştir.

11. Başvuru formunun güncel ve kişisel zararın açıklandığı bölümünde başvuru 5-6 yıldır zilyetliğini kaybettiği aracın vergisini ödeyerek maddi zarara uğramaya devam ettiğini ifade etmiştir. Başvuru formunun sonuç talepleri bölümünde ise aracın trafik kaydının terkin edilmesine, 10/7/2012 tarihinden bu yana ödenen vergilerin faiziyle birlikte iadesine, henüz ödenmemiş vergilerin ise terkinine karar verilmesini talep etmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 13/4/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

13. Başvurucu, dolandırıcılık suçu işlenerek 10/7/2012 tarihinde çalınan aracının 5-6 yıldır motorlu taşıtlar vergisini ödemeye devam ettiğini belirtmiş; aracın trafik sicilinden silinmesi için yaptığı başvurunun hukuka aykırı olarak reddedildiğini ifade etmiştir. Başvurucu, zilyetliğini kaybettiği aracın vergisini ödemeye devam etmesinin Anayasa'nın Başlangıç kısmına, 5., 10. ve 73. maddeleri ile sosyal adalet ilkesine aykır olduğunu ileri sürmüştür.

14. Bakanlık görüşünde, öncelikle başvurucunun mağdur statüsünün bulunmadığı ileri sürülmüştür. Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıfta bulunulan Bakanlık görüşünde; aracın trafik tescil kaydının Mersin 3. Noterliğince 12/6/2018 tarihinde kapatıldığı, yine Mersin Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından aracın trafik tescil kaydının silindiği gözetilerek başvurucunun motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyetinin 13/8/2012 tarihi itibarıyla terkin edildiği, ayrıca geçmişte ödenen tüm vergilerin reddedildiği ve iade edildiği belirtilmiştir.

15. Bakanlık görüşünde ikinci olarak başvurunun olağan hukuk yollarını usulüne uygun olarak tüketmediği savunulmuştur. Bakanlık; başvurunun 8/11/2016 tarihli dilekçe ile Mersin 1. Vergi Mahkemesinde açtığı davada, dava dilekçesinde eksiklikler bulunduğu gerekçesiyle dilekçenin reddine karar verildiği bâlde dilekçenin yenilenmediğini ifade etmiştir. Bakanlığa göre ayrıca başvuru, ödemiş olduğu motorlu taşıtlar vergisinin iadesi için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca düzeltme ve şikâyet yoluna başvurulmalıdır.

16. Bakanlık son olarak başvurunun aracın trafik tescil kaydının kaldırılması ve motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyetinin terkinin ile ödenen vergilerin reddi ve iadesi olgularına ilişkin olarak Anayasa Mahkemesini bilgilendirmemesi nedeniyle başvuru hakkının kötüye kullanılmasına ilişkin hükümlerin uygulanması gerektiğini ileri sürmüştür.

17. Başvuru, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

B. Değerlendirme

18. Başvurunun öncelikle başvurunun şikâyetlerini maddi ve hukuki açıdan temellendirme yükümlülüğünü ifa edip etmediği yönünden incelenmesi gerekmekte ise de Bakanlık görüşünde belirtilen hususlar dikkate alınarak aşağıda ulaşılan sonuç gözetildiğinde bu konuda ayrıca bir inceleme yapılmasının gerekli olmadığı değerlendirilmiştir.

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "*Başvuru hakkının kötüye kullanılması*" kenar başlıklı 51. maddesi şöyledir:

"Bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvuru sahipleri aleyhine, yargılama giderlerinin dışında, ayrıca ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasına hükmedilebilir."

20. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) "*Başvuru hakkının kötüye kullanılması*" kenar başlıklı 83. maddesi şöyledir:

"Başvurucunun istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi halinde incelemenin her aşamasında başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında, ilgilinin ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilebilir."

21. İçtüzük'ün "*Bireysel başvuru formu ve ekleri*" kenar başlıklı 59. maddesinin (5) numaralı fıkrası şöyledir:

"Başvuru formunda belirtilen bilgilerde ve başvuruya ilgili koşullarda herhangi bir değişiklik olduğunda bunun Mahkemeye bildirilmesi zorunludur."

22. Genel olarak bir hakkın öngörüldüğü amaç dışında ve başkalarını zarara sokacak şekilde kullanılmasının hukuk düzenince himaye edilmeyeceğini ifade eden hakkın kötüye kullanılmasının bireysel başvuru alanında özel olarak ele alındığı açıkça görülmektedir. Bu bağlamda bireysel başvuru usulünün amacına açıkça aykırı olan ve mahkemenin başvuruyu gereği gibi değerlendirmesini engelleyen davranışların başvuru

hakkının kötüye kullanılması olarak değerlendirilmesi mümkündür (*Mehmet Güven Ulusoy* [GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015, § 31; S.Ö., B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 28).

23. Bu kapsamda özellikle mahkemeyi yanıltmak amacıyla gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi, başvurunun değerlendirilmesi sürecinde vuku bulan ve söz konusu değerlendirmeyi etkileyecek nitelikte yeni ve önemli gelişmeler hakkında mahkemenin bilgilendirilmemesi suretiyle başvuru hakkında doğru bir kanaat oluşturulmasının engellenmesi, medeni ve meşru eleştiri sınırları saklı kalmak kaydıyla bireysel başvuru amacıyla bağdaşmayacak surette hakaret, tehdit veya tahrik edici bir üslup kullanılmasıyla söz konusu başvuru yolu kapsamında ihlalin tespiti ile ihlal ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin amaçla bağdaşmayacak surette içeriksiz bir başvuruda bulunulması durumunda başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (*Mehmet Güven Ulusoy*, § 32; S.Ö., § 29).

24. Somut olayda Bakanlık görüşünde belirtildiğine göre aracın trafik tescil kaydı Mersin 3. Noterliğince 12/6/2018 tarihinde kapatılmış ve Mersin Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından aracın trafik tescil kaydı silinmiştir. Yine başvuru motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyeti 13/8/2012 tarihi itibarıyla terkin edilmiş, ayrıca geçmişte ödenen tüm vergiler başvurucuya ret ve iade edilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşündeki bu iddiaya karşı herhangi bir cevap vermemiştir.

25. Aracın trafik tescil kaydının kapatılması, motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyeti ile ödenmemiş vergilerin terkin edilmesi, ödenen vergilerin ise reddedilmesi ve iade edilmesi başvuru mağdur statüsünün değerlendirilmesi bakımından oldukça önem taşımaktadır. Sözü edilen olguların değerlendirilmesi sonucunda başvuru mağdur statüsünün hitama erdiği sonucuna ulaşılabilecek ve başvurunun düşmesine karar verilebilecektir. Başvurucu bireysel başvuru formunda başvuruyu ilgili koşullarda herhangi bir değişiklik meydana geldiğinde bunu Anayasa Mahkemesine bildireceğini beyan etmesine rağmen İktüzük'ün 59. maddesinin (5) numaralı fıkrasında belirtilen yükümlülüklerine açıkça aykırı bir şekilde yukarıda belirtilen olgulara ilişkin olarak herhangi bir bildirimde bulunmamıştır.

26. Açıklanan gerekçelerle başvuru hakkının değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi vermediği, bu süreçte vuku bulan ve söz konusu değerlendirmeyi etkileyecek nitelikte yeni ve önemli gelişmeler hakkında Anayasa Mahkemesini bilgilendirmemek suretiyle başvuru hakkında doğru bir kanaat oluşturulmasını engellediği anlaşıldığından başvuru hakkının kötüye kullanımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerekir.

27. Bu durumda Anayasa Mahkemesini yanıltıcı nitelikte başvuru yapması nedeniyle 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve İktüzük'ün 83. maddesi uyarınca başvuru aleyhine taktiren 2.000 TL disiplin para cezasına hükmedilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *başvuru hakkının kötüye kullanılması* nedeniyle REDDİNE,

B. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 83. maddesi uyarınca başvurunun 2.000 TL disiplin para cezası ile CEZALANDIRILMASINA,

C. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 13/4/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Üye
M.Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Basri BAĞCI